

להרוות צמאון נפשות
יעראל מנהר היוצא
מעדן נחל נובע מקור
חכמה

אור תורת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע

והחיה נרדמים

"הדבורים המאירים"

"וכנגד זה אין שום חשך שיחשיך לו... כי הדבורים המאירים, הינו דבורי אמת, הם מראין לו הפתח... ועקר השתוקקות של השית אינו אלא אל האמת... על ידי אמת, הקב"ה חומד מלמעלה לשכן עם האדם... כביכול נתלכש בו אור השית בעצמו אשר חותמו אמת... וכיון שד' אור לו... יוכל למצא פתחים הרבה לצאת מנהחשך והגלות שהוא סגור שם".

כאן מציב רביה"ק את התנאי לכך:

"אך צריך שיהיה האמת, אמת גמור ברור וצלול בלי שום דפי".

ומוסיף ללמדנו עד כמה אין זה דבר של מה בכך, כפי שאולי נשמע במושכל ראשון:

"המשכיל המבין, יש לו להתפלל כל ימיו, שיזכה פעם אחד כל ימיו חייו, לדבר דבור אחד של אמת לפני ה' בראוי" (מתוך ליקרמ קט, קיב).

ממחשבי סיבובים אל נקודת אמת

התעתה דלעיל, אמור בעיקר לגבי עניני הנשמה - והרי אין יהודי שווה לחברו בנקודת החיים המיוחדת לו - אך אפשר להמחיש קצת את הדברים באמצעות משל פחות מכובד:

לסופר סתם הכושל ונמנע מלעסוק בפועל במלאכה שחננו ה', להיות צינור לפרנסתו, ומבובו כל שעויו בפטפוטי הבל ועיתוני סרק, אלה מעבירים אותו מהבוקר אל הצהריים עד הערב המסיים את יום עבודתו בטרם התחיל.

מאחר וזקוק לכסף, טועה ללזוז ומתגלגל וטובע שנים רבות במערבולות ים חובות הגואה למעלה ראש - ולרגעים נדמה כי בא עד משבר רח"ל.

כיהודי כשר, שב תמיד לחלות פני ה' בתפילות לישועה גדולה, בשוועות על נפשו ונפש ביתו בכל מיני לשונות תחנונים ובקשת רחמים:

שיתברך בשפע פרנסה וכלכלה, שיהא בידו לשלם מה שנצרך, שיקבלו בניו ובנותיו את מבוקשם, שעוד יראה בחייו סוף וקץ לחובותיו ולא יצא מהעולם בטרם ישולמו עד לפרוטה אחרונה, שיעלה בידו לקבוע עתים רגועות לתורה, שיתקבלו מזמורי תהילים שלו, שתפעל בשמים אמירת 'פרשת המן' ותיראה לפניו ית' התחזקותו באמונה ובטחון בהון ומפרנס שקצב לו מזונו מראש השנה אשר בוודאי יתן לו את אכלו בעתו.

כזה היה גלגל חייו עלי אדמות, כאלה היו תפילותיו, עד שזכה להימצא לפני השית בהתבודדות שיש בה גם חשבון נפש - ובהיותו מתבונן אל תוכו, לשפוט את חייו ולהתעורר לקונו, נכלם לפתע בשמנו את עצמו מעלה על דל שפתיו בקשה אמיתית פשוטה, מביישת כל כך, שעד עתה מעולם לא הרשה לעצמו להכירה ולאמנה כה ברור:

"אבא, בבקשה ממך, עזור לי להפסיק לבזבז זמן".

דמעת בושח צרבה בזויות עינו, חרפה שברה לבו, ואז הבין שגם צמד המילים "בזבז זמן" הינם כסיו מכבד על אמת חבויה יותר, שאותה מבקש ובה חפץ השית. "שיצאו הדבורים מפיה באמת ואז ישתוקק הקב"ה מלמעלה לשכן אצלך - וכשישכן אצלך הוא יאיר לך... התבה היוצאת באמת היא תשים לך פתח בחשך שאתה נצוד בו" (ליקרמ שם).

המשך בעמוד הבא

מיהר אפוא לשנות את תפילתו מיד, בטרם יחלוף רגע האמת, ופתח

במצאיות האנושית יש משהו תמוה, שלפעמים הנקודה הכי עיקרית וגורלית בחיים, חומקת ונעלמת מן העין והלב - ויש שהיא מתאדה החוצה אפילו מן התפילות, על אף שהיא מעיקה ומציקה נוראות.

בקשות מהשית בנוסח הקדוש שתקנו לנו חז"ל בתפילותינו, עלולות להיאמר שנים רבות לפני ה' רק לגבי כל מיני עניני סחור-סחור - בלי שהמתפלל יגע עמן במה שהכי מכאיב לו, המכריע את כל מציאותו הנוכחית והנצחית, לטוב או להיפך ח"ו.

נקודת העיקר, האמורה להיות מרכז החיים - נותרת להתקיים רק ברקע, נראית ואינה נראית, לרגעים מופיעה ושוב שוקעת אי-שם. כך עלול אדם, אחר יציאת נשמתו, לראות בחרדה כי חייו חלפו עליו כשהוא שורה ימים ולילות, שבתות ומועדים, חודשים ושנים, בעניניו הרוחניים והאחרים, שלמרות ערכם - נחשבים 'טפל' ו'סביב' בלפי הנקודה שעבורה בא לעולם, בשבילה נוצרה מציאותו, ולמענה קיבל חיים חדשים מידי בוקר.

מי יודע, אולי גם זה נכלל בדברי רביה"ק אלינו (שיחות הר"ן נ"א): "את זה תקבלו מאתי, שלא להניח עצמו להעולם להטעות, שלא יטעה אותו העולם".

כי השלם המטעה אינו רק זה המקיף אותנו מבחוץ. גם שלמנו הפנימי, המלא דברים יפים שאינם העיקר, עלול לכסות כל חייו על נקודה אחת סודית ויסודית השייכת ללבונו.

ברגעים קדושים, כמו בפורים, יש ונקודת האמת נחלצת ממעמקי הגנויים. נגליית לפתע בעליל ומתייצבת לנגד העינים במלוא פשטותה. מה גדולה השתוקקותנו לקיים בה "עד שמצאתי את שאהבה נפשי, אחותי ולא ארפנו" - אלא שלא תמיד עולה הדבר בידינו.

דבור אחד של אמת

אבל רביה"ק מגלה לנו שיש איחוד כח אדיר, השולף אותנו מהמוני הסיבובים ומצמיד אותנו להיות מחוברים, הדוקים ואדוקים, אל עיקר העיקרים שלנו - בדיוק רב ובלי להתבלבל.

דבורי אמת לפני ה'.

כי 'הקדוש ברוך הוא, הוא עצם האמת' ויהודי המאמין שדיבורי פיו נשמעים באוזני ה', לא ישתטה לדבר אליו ית' דיבור אישי שאינו אמיתי, הרחוק מן העיקר שנדרש עכשיו ממנו.

כמי שחייב כסף לחבירו, וביום שנודע לפריעת החוב פוגשו ברחוב - שלא יעו פניו בפני בעל חובו לשוחח עמו עתה על עניני משפחה ומוזג אויר, שהרי החוב תלוי ועומד ביניהם עתה ותובע את שלו. בספרו הקדוש מרחיב רביה"ק ללמדנו על עוצם כוחו של דיבור אמת לחלוץ יהודי ממחשבו:

"הכסיל בחשך הולך ולא יראה הפתחים לצאת והוא אסור וקשור שם, ולא יתנו לו לצאת עד אשר יוכה לדבר דבורי אמת לפני ה'".

זכינו ורבינו גם מראה לנו מה הדרך להגיע לכך:

"שימשיך עצמו להאמת ויביט על האמת לאמתו. ויבקש רק האמת האמתית... אע"פ שאי אפשר לו לדבר שום דבור בתפלה ותחנונים, מגדל החשך והבלבול... עכ"פ יראה לדבר הדבור באמת, באיזה מדרגה נמוכה שהוא...".

ורביה"ק מבטיח ברור:

חיות דקדושה

א חסיד'ישע פארברענג

מקודש! מקודש!

ולפעמים בן ל' יום, וכל מועדי השנה נקבעים לפי קידוש החודש שהביד קבעו על פי הראייה.

קידוש החודש ע"י נקודות טובות

נפתלי העמוד במקומו המשיך ואמר: "א"כ אחיי ורעיי בואו ונחיו מהו קידוש החודש לעובדא ולמעשה לנו: 'כי בתחלת החדש בעת שרואין את הלכנה לקדש אותה בבית דין אוי היא קטנה ודקה מאד מאד, ואוי היא רק בבחינת נקדה, היינו בבחינת נקדה טובה, כשהלכנה היא בתכלית המעוט בסוף החדש אוי צריכין כל ישראל לחפש ולבקשה עד שמוציאין עדי ראיה איהו נקדה קטנה מהלכנה, דהיינו שצריך לחפש אחרי הנקדה ורק אחר' - מקדשין את החדש בבית דין שהוא בבחינת תקון ומלוי הלכנה, כי על ידי בחינת הנקדה לבד, בבחינת נקדה טובה שזוכין למצא בתכלית המעוט, על ידי זה נתתקנין ונכנסין באמת לכף זכות שזהו בבחינת תקון ומלוי הלכנה מפנימיתה" (שם).

התהליך של התחלה וצמיחה חדשה בעבודת השי"ת הוא ע"י הדרך הקדוש של "אזמרה"

"דהיינו - מטעים נפתלי בנעימות - התהליך של התחלה וצמיחה חדשה בעבודת השי"ת הוא ע"י הדרך הקדוש של "אזמרה", לחפש בעצמו ולמצוא איהו נקודה טובה יהיה איך שיהיה, ואף שרואה שגם המצוה והדבר שבקדש'ה שזכה לעשות, הוא גם כן מלא פגמים ומחשבות זרות ופגמים הרבה, עם כל זה איך אפשר שלא יהיה באותה המצוה והדבר שבקדש'ה איהו מעט טוב, כי על כל פנים איך שהוא היה איהו נקדה טובה בהמצוה והדבר טוב ששעה" (לקרמ קמא רפ"ב).

הכרזה ברורה על חשיבות כל נקודה טובה

"ואם כי הדברים ידועים ונדעיים לכולנו - מתערב יוסל בדברי נפתלי - בכל זאת מלמדנו כאן מורדת'ת חידוש גדול, והוא - שצריך "פסק בית דין" של קידוש החודש וכלשוננו "ועל כן אומרים הבית דין וכל ישראל מקדש מקדש", כי על ידי הנקדה לבד נתקדשין על ידי שדנים לכף זכות, וזהו בבחינת שכלם אומרים מקדש מקדש, דהיינו שעל ידי דבריהם מעלין את הלכנה מבחינת פגם ומעוט לבחינת תקון ומלוי" (ליקריה שם).

"והדבר עוד יותר מופלא - מכריז נטע בסערה - הרי לא רק החודש נקבע לפי קביעות ביד, אלא כלל מערכת הטבע משועבד לפי קביעותם, וכמבואר בחז"ל (ירושלמי כתובות פ"א ה"ב) על הפסוק 'אקרא לאלקים עליון לא-ל גומר על' - שכל דבר התלוי במלוי הלכנה תלוי ועומד על דיבורם וקידושם של ביד'!

"דהיינו - מסכם נטע את הדברים - כל תקוותנו למלאות פגימתנו תלוי ב'קידוש החודש', עשית פעולה קטנה, נתת פרוטה לצדקה, נתת את עצמך לצד הקדושה אפילו פחות בכחוס הסערה, וכהנה נקודות קטנות וזעירות, אכן הם מלאים פצעים וחבורות ופניות, אולם קדש אותם ב'קידוש החודש', פסוק להם פסקר בעזות דקדושה כזה מלא 'מקודש! מקודש!', אשרי שזכיתי לקיים רצון בוראי ית', זכיתי לעשות רוח ליוצרי וכך אכן יתמלא חסרונך להטותך לכף זכות'!

רוח אביבית קלילה קידמה את פני בני החבורה שהתכנסו השבוע בחצר ביתו של נפתלי, הלה קיבל את פניהם בשמחה והכריז: "הלא כולנו כאחד מתכוונים אנו לחג הפסח, ובתקוה שהשנה כבר נוכה להקריב קרבן פסח בזמנו, ובוודאי שנמנה יחד בחבורה על הקרבן, והרי מבואר בגמרא (פסחים פה:) שאין לאכול את בשר קרבן הפסח בקומה שנייה או על הגג, מפני שגגים ועליות לא נתקדשו, וא"כ אני כבר עכשיו מזמין אתכם לאכול אצלי - כאן בחצר - את קרבן הפסח..."

בני החבורה נענו בשמחה והתיישבו בגורן עגולה תחת כיפת השמים ואור ירח חיוור של שלח החודש. איררה זו הזמינה כמו מאליה את השאלה המתבקשת: איך מתכוונים לחג הפסח ע"י קדושת שבת זו הבעל"ט "שבת החודש".

מה לנו לדאוג למלאות פגימת הלכנה

נטע פתח פיו וסיפר: "השבוע שמעתי סיפור נחמד, שפעם כאשר פריץ אחד הלך לטייל ברחובה של עיר בשעות הלילה המוקדמות, הבחין בקבוצת יהודים המתפללים מחוץ לבת הכנסת, הלה לא הסתיר את תמיהתו ושאל: 'מה יום מיומנים, מדוע אתם מתפללים ברחוב?' ובכן ענו ואמרו שזהו תפילה מיוחדת במינה הנקראת 'קידוש לבנה' - ותוכנה ופירושה 'למלאות פגימת הלכנה ולא יהיה בה שום מיעוט, ויהי אור הלכנה באור החמה וכאור שבעת ימי בראשית, כמו שהיתה קודם מיעוטה', הפריץ בשמעתו תשובה נפלאה זו התקשה שבעתים: 'זכי עד כאן, הכל כבר מסודר?! זה הדאגה היחידה שנשארה לכם - לדאוג שהלכנה תתמלא מפנימיתה?!'...

"והאמת אומר - ממשיך נטע - שבהשקפה ראשונה שאלה זו יפה נשאלת, אמנם אחר שלמדתי דברי רביה"ק (ליקריה תנינא תורה ב', אות ג' יע"ש) שבאמת כל החסרונות שבעולם באים מחמת חסרון שרשי יסודי זה של מעוט הירח, וכל תענוגי ושעשועי עולם הבא סובב והולך על סוד מילוי חסרון זה, עתה כבר מובן מעלת תפילה ודאגה זו".

"אכן טוב ויפה - מניב יוסל בעניינים נוצצות ומבקשות - אך מה כל זה שייך אלינו בפרטיות?".

חסרון ומילוי אצל כל אחד מישראל

כאילה שלוחה נכנס נפתלי לביתו וחזר תיכף עם 'ליקוטי הלכות' בידו והתחיל להקריא (השכמת הבוקר א. יב): 'מי זה ידוע שבשמישראל הם ח'ו במדרגה פחותה, זה בבחינת פגם הלכנה - קטרוג הירח, שממש באים כל הפגמים והחטאים ח'ו, ועל כן קשאים ישראל מתעורר וחוזר בתשובה, זה בבחינת מלוי הלכנה מפנימיתה', כלומר מיעוט הירח מרמז על כך אחד מישראל שנמצא במצב פגום ושפל, במדרגה פחותה, בחלישות הדעת, בשינה ותרדימה רוחנית, והוא צריך להתעורר משנתו "להתמלאות" לחיות את חייו מלאים אור ומפיקים נוגה באור אלקותו יתברך".

יעקב אשר ידוע כחובב תחום האסטרטגיה התלהב ונענה: "אכן כאן טמון הסוד הגדול של מצוות 'קידוש החודש', כי הרי בפשטות הלכנה יש לה מסלול קבוע משלה, ואילו היתה התורה קובעת שהחודש מתחיל ברגע המולד, הרי שהיתה מידת החודש קבועה כ"ט יום ויב שעות ותשצ"ג חלקים ותיקף היה מתחיל חודש חדש, אולם המצוה הראשונה שנצטוונו עליה היא 'החודש הזה לכם ראש חדשים' (שמות יב, ב) 'הראוהו לבנה בחידושה ואמר לו כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חודש' (רש"י שם), והיינו שהמצוה הזאת מפקיעה את קביעות ימי החודש לפי מסלולה הטבעי של הלכנה, וקובעת את ימי החודש לפי 'קידוש החודש' דהיינו על פי קביעות ביד, ולכן לפעמים הוא בן כ"ט יום

המשך מעמוד הקודם

לומר שוב ושוב: "אבא, עזרני להפסיק כבר לעסוק בשטויות והבלים ובפרט בשעות שנועדו לקבלת פרנסה ממך".

וכך קילפו תחיתותיו מעליהן שכבה ועוד שכבה. מילים שהיו נראות אמיתיות, חפו ונבוכו בהיגלות קלון וימלטו להן. באו אחרות תחתיהן ואף הן החליפו את עצמן - עד שנפתח לבו והחל מעלה ממצולותיו יבבות חרישיות בדמות מילים הקרובות יותר אל "אמת גמור ברור וצליל בלי שום דפי".

"רבישע, עד מתי אהיה מופקר כזה... היתכן שמעולם איני מתפלל על כך... טאטע, איך נעשה לבי קשות כאבן להתאכזר על משפחתי היקרה, למנוע ממנה את השפע שאתה שולח דרכי עבודה... 'אלקים אתה ידעת לאולתי ואשמותי ממך לא נקדד... ספון אני בחדרי, מבלה זמני לריק, ויקיריי זקוקים לעזרתי אך בעדינותם לא ירהיבו להפריעני בסברים שהגני עסוק במה שחשוב לכולנו... הוי, אבא, איכה ישבו בדד... עד מתי לשקרים הללו... ולמה אהיה כפוי טובה אליך... בטובך וברחמיך הינך מוריד לי מן בכל יום, וכלל איני טורח ללקט...".

כהנה וכהנה הלכו דיבורים ונעשו אמיתיים ופשוטים יותר, נקיים מצחנת הנבכדות, ולמרות היותם כפריים וגסים כאלה - הם שנעשו לו לשלוחי ה' להוציא חזרה אל החיים בריה חדשה

ממש.

"כשאדם מתבודד ומופרש שיחתו וצעריו לפני השם יתברך, ומתעורר ומתחרט על גרל הפגמים שעשה, אוי גם השכינה כנגדו מפרשת לפניו שיחתה וצערה ומנחמת אותו... שתבקש תחבולות לתקן כל הפגמים" (ליקרימ רנט).

מכאן החלו הדיבורים לקבל גוון נוסף:

"והרי רק אתה אבא ידעת את האמת שאיני מופקר כלל, לא מינייה ולא מקצתיה. רק אתה צופה אל תוכי ויכול להעיד כי לב בשר לי ועד כמה רחוק הוא מלהיות קשוח. אז מה קורה כאן, אבי שבשמים? מי מתערב אצלי ועושה בי ככל העולה על רוחו? מי הוא זה ואיהו המן הרע הזה, התופס שליטה על חיי בנך יקירך ומנהיגו שלא כרצונך? איך אעמוד מולו אם לא תהיה עמי לחלצני ולהצילני?".

כזה הוא דיבור אמת לפני ה'! לעולם לא יתיר יהודי תחת עצבות ויאוש, רק ירוממו אל התחוקות של תשובה, עד שנוגהת עליו אמונה ושמחה - כי אם אפשר לקלקל, אפשר גם לתקן, ויש ענין שיתהפך הכל לטובה.

להחיות עם רב

תשועה ברוב יועץ
בדרך שאלה ותשובה

הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א

שאלה:

אני בטבעי סקרן [נייגער'ג] מאד, אני יושק ותאב לדעת כל דבר ביסודו ותכליתו, מה ואיך אירע, יש לי רצון עז להיות מכת 'היודעים', להיות מעודכן ולדעת כל ענין לפרטי פרטים, ובכן ברצוני לברר האם יש איזה חסרון במדה זו?

תשובה:

ככל המדות שהן קיימות בבנין הקדושה וכן להיפך חז' זה לעומת זה, הרי שהקדושה והטומאה נלחמים זה בזה למי יהיו המדות מרכבה, למילוי וגילוי רצון ה' או להיפך חלילה, כך גם מדה זו, בקדושה יכולה מידה זו לסייע הרבה, אבל כך גם להיפך, מידה זו יכולה להרוס עד היסוד חלילה. ננסה לגעת בכמה נקודות בהם מדה זו יכולה לשמש לטוב ולהפך, ובכך יוכלו לדעות לחפש יותר בכל פעם לעומק האם עתה משמשת המידה לטוב או לרע חלילה.

יצר הסקרנות – לקנות חכמה דקדושה

הש"ת נטע באדם את יצר הסקרנות שהוא למעשה רצון לקנות חכמה ורצון להתחדשות, היצר לדעת חדשות הוא יצר סקרנות לדעת מה נעשה בעולם ואיך ומה נפעל הדברים. אך עלינו להבין שביד האדם לבחור ולהחליט על מה להשתמש ביצר זה. וכבר גילה לנו רביה"ק (לק"מ, קמא תורה א') שהסתכלות בשכל של כל דבר או הסתכלות בהתגלות הלב ובחיצוניות הוא ההבדל בין יצר הטוב ליצר הרע וכשזה קם זה נופל עיי"ש, באופן שהבחירה מסורה ביד האדם, או שהסקרנות מופנית לחקר כל הפרטים והעמקיות המזויפות שבהכלי העולם הזה, או שהסקרנות ויצר הרצון להבין ולהשכיל פונים להכירו יתברך בכל פעם מחדש.

כאשר אדם קם בבוקר ומידה זו בוערת בקרבו, הוא מבקש לדעת 'חדשות' ואומר לעצמו שהיום הזה הוא יום חדש לגמרי שלא היה בעולם, והש"ת שלחני היום להכירו על ידי כל המאורעות שיעברו עלי, וברצוני להכירו ולהתקרב אליו על ידי כל אלה ולא להיות כסוס שוטף במלחמה, הרי שסקרנותו וחיפוש החדשות מביאים אותו לחפש משמעות עמוקה יותר למאורעות סביבו, וכך הוא מוצא בהם רמזים חדשים להתקרבות לה' [ראה לק"מ ח"א נד], 'כי השם יתברך עושה חדשות בכל עת, ואין יום דומה לחברו, כי הוא יתברך מחדש נפלאות חדשות בכל עת ובכל שעה' (לקוטי הלכות, תפילין ה-ה), כמו כן הוא מחפש בתפלתו ובאמונתו להבין בה משמעות חדשה, כי באמת בכל יום יש גילוי חדש באמונה שלא היה ביום הקודם (ראה, שם, ק"ש ה-ב).

סקרנות בדברי היתר – סכנה עצומה

אולם כאשר הוא מוציא את חשקו ורצונו לחדשות עבור

א פונק פון חיות

רבינו אמר: "בעקבתא דמשיחא פירט השם יתברך דראט ארבעט"

"בעקבתא דמשיחא מנהיג
הש"י בעדינות רבה, כעבודת
סיבי ברזל דקים הסבוכים זה
בזה", דהיינו שאין מבינים כלל
את הנהגתו יתברך:

(שיש"ק חלק ג ע"ח)

ברכת מזל טוב שלוחה בזה למע"כ המשפיע הרה"ח רבי שאול סירוטה שליט"א

אשר מקדיש משוב לחזק ולאמץ
נפשות ישראל בדבריו הנפלאים
הנדרשים עלי גליונו בטוב טעם

לרגל שמחת נישואי בנו למזל טוב בשעטני"מ

יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל
על אדני התורה והיראה בדרך הסלולה
מריבית' זייע ויזכה להמשיך פעליו
הנבירים לזכות את ישראל בטוב לבב

מזל טוב לידידינו
הרה"ר אלימלך קלצקי שליט"א
לרגל הולדת ביתו למזל"ט
בזכות רביה"ק יזכו לבנות בית נאמן ולחזקה ולמעשה.
בית שמש

מזל טוב לידידינו
הרה"ר שמואל שלמה בלוי שליט"א
לרגל איחוס ביתו החתן יצחק בה"ר צבי יוסף
יוסף אטיבי שליט"א
בזכות רביה"ק יזכו לבנות בית נאמן בישראל.
ירושלים - בית שמש

מזל טוב לידידינו
הרה"ר ישראל אשר בלוי שליט"א
לרגל איחוס ביתו החתן יצחק בה"ר צבי יוסף
יושע אטיבי שליט"א
בזכות רביה"ק יזכו לבנות בית נאמן בישראל.
טלו סטון - בית שמש

לע"נ
הרה"ח ר' אברהם נתן שמחה בן ר'
אלעזר וויצהנדרלר דל
נתם ע"י נכדו
הרה"ח ר' אלעזר דוד חשין שליט"א

מזל טוב לידידינו
הרה"ר נתן גודלביסקי שליט"א
לרגל נישואי בנו החתן המסור בל"ג למען הפצת הגליון כמר
לוי יצחק ע"ב בת הר"ר נפתלי הרשקוביץ שליט"א
בזכות רביה"ק יזכו לבנות בית נאמן בישראל ויזכה להמשיך
בעבודת הקודש 'להחיות' עם רב.
בני ברק - ירושלים

הרה"ק בעל 'אוהב ישראל' מאפסא זיע"א זקן צדיקי דורו ומגדולי תלמידי הרה"ק הר"א מליזענסק זיע"א * ה' ניסן תקפ"ה לפ"ק *

רגשי הלב בעקבות המעמד הנשגב "ליחד לבבנו"

איה הסופר ואיה הקולמוס אשר יוכלו לשרטט ולו מעט מזער את רגשי הלב ההומים וגודשים מאז אותו מעמד נשגב ונעלה, מעמד עליו ציפו המוני נפשות ישראל בכליון עיניים, מעמד עליו תלו עיניהם ואת תקוות נפשם, מעמד אשר נאספיה הקריבו מעצמם להשתתף בו כל לב ונפש, מעמד עליו לא היה אפשר לצפות מזה יהיה תחילתו, וכמובן שאי אפשר לשער או לתאר את תכליתו והמשך פעולתו לטובה!

אכן, המעמד העילאי "ליחד לבבנו" - אשר לא נראה כמוהו בעבר בארץ הקודש - הינו הסטורי בכל קנה מידה ומכל זווית שנסתכל עליו. זה לראשונה אשר חסידים ואנשי מעשה זקנים עם נערים מסלחה ומשמנה של חצרות החסידים מתכנסים יחד תחת קורת גג אחד! מכל רחבי ארץ הקודש - מן הצפון ועד הדרום - אתו ואתכנשו בטירחא דגופא וטלטולי דאורחא, כל אחד וההקדמות שלו, כל אחד ודרכי הקדושה אשר קיבל מאבותיו, כל אחד וסגנון חייו המיוחד לו, אך כולם מאוחדים כאיש אחד בלב אחד! רצון כולם שווה! לבבות דורשי ה' וחפצים בקרבתו! נפשות שהאש יוקדת בקרבם לדעת את ה'! לחזק את ההתקשרות לצדיק האמת ולאנשיו!

מי יוכל לתאר את זרם החשמל-ל אשר עבר בלב פנימה עת נשמע ברכת "שהחיינו" בשם ומלכות מפי אחד מגדולי המשפיעים שליט"א, מי יוכל לשרטט את המחזה המרנין של כמות האנשים הרבים כל כך והמגוונים כל כך, המחזיקים איש ביד רעהו ומרקדים כאחד "אשרינו שזכינו להתקרב לרבינו, אשרינו, אי אי אי אשרינו", לבם נשא את גלגלם טפח וטפחיים מעל קרקע המציאות! ומי הוא זה אשר יוכל להעביר ולהסביר את האושר הגדול והחן של אמת הנסוך על פני הנאספים כולם! לא ממוך ולא כבוד חילוקי שם - לב בשר קיבלו שם! ועל זה תגל ליבם ותרנן נפשם!

ואכן, כפי המובן מאליהו הרי כל מה שנכתוב לא יהיה אפילו כטיפה מן הים ממה שהיה שם בפועל, וק"ו מרגשי הלב שהוא כל חד כפום מה דמשער בליביה, ולכן נסתפק כעת בזאת, ובסייעתא דשמיא בגליון המיוחד אשר יצא לאור לקראת חג הפסח הבע"ט ננסה להעלות עלי גליון יותר בפרטיות על מעמד נשגב זה, והעיקר על התוצאות דקדושה אשר כבר התחילו לנבוע מאז ועד עתה, וכמובן על שלל הפעולות אשר ברא יבואו ברינה בכל רחבי ארץ הקודש! לקיים בתמימות ובפשטות רצון רביה"ק זיע"א "רק אתם תחזיקו עצמכם ביחד אז תהיו אנשים כשרים, ואפילו צדיקים וטובים" (חיי מוהר"ן, ר"ח).

לובשי לבנים מצדיקי הדור, כאשר בראשם ניצב זקן הצדיקים הרה"ק מאפסא אשר כולם חרדו למשמע פיו, חתונה זו מצויינת כהיסטורית בעולם החסידות כאשר או הכריע הרה"ק מאפסא לטובת הרה"ק הרבי רבי בונם מפשיסחא, ועל ידו נשתתקה המחלוקת עליו.

ובכן, אצל צדיק וקדוש זה ביקר אז מוהר"ת בהיותו צעיר ממנו בשלושים שנה בקירוב, ועל הכבוד הגדול שרחש הרה"ק מאפסא למוהר"ת ועל חוכן שיחת קדשם אין אנו צריכים לשער, כי ערכה ושמורה הוא בעדותו המדוייקת של גאון עוזנו בעצמו בספה"ק ימי מוהר"ת (חלק א' אות ק) וז"ל: "גם הייתי אצל הרב מאפסא וברוך השם קיבל אותי בכבוד גדול, ודיברתי שם הרבה מגדולת רבינו הקדוש וזכרנו לברכה וברוך השם היה הכל בשלום".

אכן, זקן הצדיקים הכיר בגדולתו ורוממותו של מוהר"ת, קיבל אותו בכבוד גדול ושח עמו הרבה מגדולת רביה"ק. כפי המקובל הרי שבאותה שיחה שח מוהר"ת לפניו על רצונו להדפיס את הספה"ק 'סיפורי מעשיות' כאשר למעלה יהיה בלשון קודש ולמטה באידיש כרצון רביה"ק, אמנם הרה"ק מאפסא סבר שאין להדפיס כך כאשר תמה: "וכי דברים גבוהים ורמים כאלו, מדפיסים בשפת לעו כסיפורי דברים בעלמא? ואף קילל את האיש אשר יעז להדפיסו כך."

ובהיות שמוהר"ת שמע מרביה"ק מגדולתו מהרה"ק מאפסא היה ירא לנפשו, אמנם פעם אחת ביום הפורים נכנס לחדרו להתבודד על דבר זה, ואח"כ יצא ואמר שנגמר בדעתו לקיים רצון רביה"ק - כמבואר בהקדמה - ולהדפיסו כך ויהי מה.

אמנם בכל זאת פגעה קפידתו של הרה"ק מאפסא, והמדפיס נפטר לבית עולמו באותה שנה.

עדות נאמנה ומופלאה מצינו בכתבי הגה"צ רבי משה מידנער זצ"ל מוקנין חסידי סלאנים בטבריה (כתבי קודש ליקוטים יקרים אות י'). מה ששמע מפיה קדשו של הרה"ק רבי מאטיל סלאנימער זיע"א שאמר: "דער אפטער רב האט געזאגט אויף רבי נתן ברסלבער אז ער איז א נייע נשמה". וכשני נביאים המתנבאים בסגנון אחד, גם רביה"ק הרי התבטא בפני תלמידו רבי יודל (אבניה ברול) התקרבות מוהר"ת אות ד') על מוהר"ת - טרם התקרבות - שהוא נשמה חדשה.

יום ה' בניסן שנת תקפ"ה לפ"ק.

חרדת קודש שורה בבית, נר אלקים טרם יכבה והרה"ק מאפסא מתכוון לעבור לעולם שכולו טוב, לפתע נשמע קול במשפט המבטא את אהבתו וחמלתו לעם ישראל אשר יקדה בקרבו כל ימי חייו, ואת צפייתו הגדולה שיזכו לאחולה, וכה אמר: "מדוע עדיין בן ישי מתמהמה, מדוע כה אחרו פעמים, הרב מברדיטשוב אמר קודם פטירתו, כי כאשר יבוא לעולם העליון לא ינוח ולא ישקוט עד שיפעול לביאת המשיח לאנול את ישראל, אמנם בבואו שמה השתעשעו עמו בהיכלות שלמעלה עד ששכח, אמנם אני לא אשכח..."

ובדברים נשגבים ונוראים אלו השיב המאור הגדול את נשמתו ליצריו, וכבוד גדול עשו לו כאשר נתמן סמוך ונראה לציון קדשו של רבינו אור שבעת הימים מרן הבעש"ט הק' זיע"א, אשר הנחיל מורשתו ואורו לדורות הבאים.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל.

מקורות: ימי מוהר"ת, שיש"ק, מאורי החסידות, כתבי קודש.

מעזיבו'. חודש אלול שנת תקפ"ד לפ"ק.

רחובות העיירה לבשו חג, הן היום מתקיימת שמחת הנישואין לנכדם של צדיקי הדור, ה"ה נכדת רביה"ק זיע"א בתו של חתנו הנגיד המפ"ר רבי יצחק אייזיק, עם נכדו של הרה"ק הרבי רבי ברוך ממעזיבו' זיע"א, ואם כי שני צדיקים אלו כבר נשמתם בגנוי מרומים בעלמא דקשור, עדיין נאמנים עליהם דברי הוה"ק שהצדיקים באים מעולם האמת לנישואי צאצאיהם, ומי הוא זה אשר יותר על מעמד נורא הוד זה.

מה גם אשר לקראת החתונה הגדולה אתו ואתכנשו למעזיבו' חסידים ואנשי מעשה ובראשם גדול תלמידי רביה"ק מוהר"ק מוהר"ת זיע"א, לשוש ולשמוח בשמחת בית צדיקים בטוב לבב.

באותו זמן תקע הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל זיע"א בעל ה'אוהב ישראל' מאפסא את אהלו בעיירה זו, אחר שעקר דירתו מעיר המלאה סופרים קהילה קדושה אפסא שם שימש כאב"ד, ואחר שהבטיחם לגדל אהבתם שיקרא תמיד בשמם, ואכן כך רגיל בפי כל לבנותו בשם 'הרב מאפסא' מאז ועד היום הזה.

אמנם לכל נקדים את המאוחר נחזור כשבעים שנה למפגע. בשנת תקט"ז לפ"ק נולד הרה"ק מאפסא לאביו הג"ר שמואל אב"ד בעיר חדש, נצר גזע קודש אראליים ותרשישים - הגאון מוה"ר מלובלין והרבי רבי העשיל מקראקא זיע"א ולמעלה בקודש עד דוד מלכא משיחא.

בעדו בילדותו עלה מעלות רמות בלימוד התורה והתמדתה ורכש ידיעות רבות בתורה ודעת, וגם לרבות עבודתו בקודש בתפילות ומדרגות בקדושה וטהרה, עד אשר רוח ה' החל לפעמו לחפש אחר דרך האמת, לעלות ולהתעלות בדרכי הצדיקים.

ישנם מקורות הסוברים שראשית דרכו בחסידות עשה אצל הרה"ק רבי יחיאל מיכל מולאטשוב זיע"א, אמנם כולי עלמא מודו שעיקר תורתו שאב מבארו ובית מדרשו של הרה"ק הרבי רבי אלימלך זיע"א, אלו היה דבוק בכל נימי נפשו. ואף בעת הסתלקותו של רבו זה - ביום כ"א אדר שנת תקמ"ז - כאשר סמך ידיו על גדולי תלמידיו והאציל מהודו עליהם להוריש להם מדרגותיו הרמים, קיבל הרה"ק מאפסא מרבו הגדול כוחו שבפה, בזמן שדורה"ק מלובלין זיע"א קיבל את מאור עיניו, הרה"ק המגיד מקאנוני זיע"א את כוחו שבלב, ואילו הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"א את הנשמה שבמוחו.

בהיותו צעיר לימים כבר היה מעוטר בעטרת תורה ועבודה כאחד, ולרוב גדולתו התקבל כאב"ד בק"ק קאלבסוב. באותם הימים התבטא עליו רביה"ק ואמר בלשון קדשו: "איך זה! א יונגערימאן א תלמיד חכם אין קאלבסוב, א רב איז ער א צדיק און א למדן, וכונתו הייתה אכן על הרה"ק מאפסא שכיהן אז כאב"ד קאלבסוב.

דבריו הק' של רביה"ק מגדולתו של הרה"ק מאפסא עשתה רושם אצל מוהר"ת, ואכן בימי החתונה האמורה בריש דברינו, כאשר נודמן מוהר"ת לעיר מעזיבו' מקום מושבו של הרה"ק מאפסא, ניצל הזדמנות זו להיכנס אל הקודש בהיכלו של האי גאון וצדיק, להתבשר מאור תורתו וליהנות מזיוו.

הרה"ק מאפסא נחשב אז כזקן צדיקי הדור, די לנו אם נציין על החתונה הגדולה שהתקיימה באוסטילא בארבע שנים לפני כן בשנת תק"פ, אז באו ואתכנשו כמאתיים